

Linnade Klubi kohtumine

10.06.21

Osalejad:

1. Andra Somelar, IBS
2. Annika Urbas, TREA
3. Grete Kindel, SA Läänemaa
4. Jaanus Tamm, Tartu
5. Janek Kaup, Viljandi
6. Kaspar Alev, Tartu
7. Kertu Vuks, Elva
8. Ly Lumiste, Pärnu
9. Maarja Toomemäe, Haapsalu
10. Marek Muiste, TREA
11. Martin Kikas, TREA
12. Merit Tatar, IBS
13. Neeme Kärbo, TREA
14. Polina Voitiks, Võru
15. Rein Luuse, Jõhvi
16. Sandra Metsis, Viimsi
17. Siim Meeliste, Võru
18. Sirje Allmaa, Pärnu

+CityxChange projekt Võru linnas (Siim Meeliste, Võru)

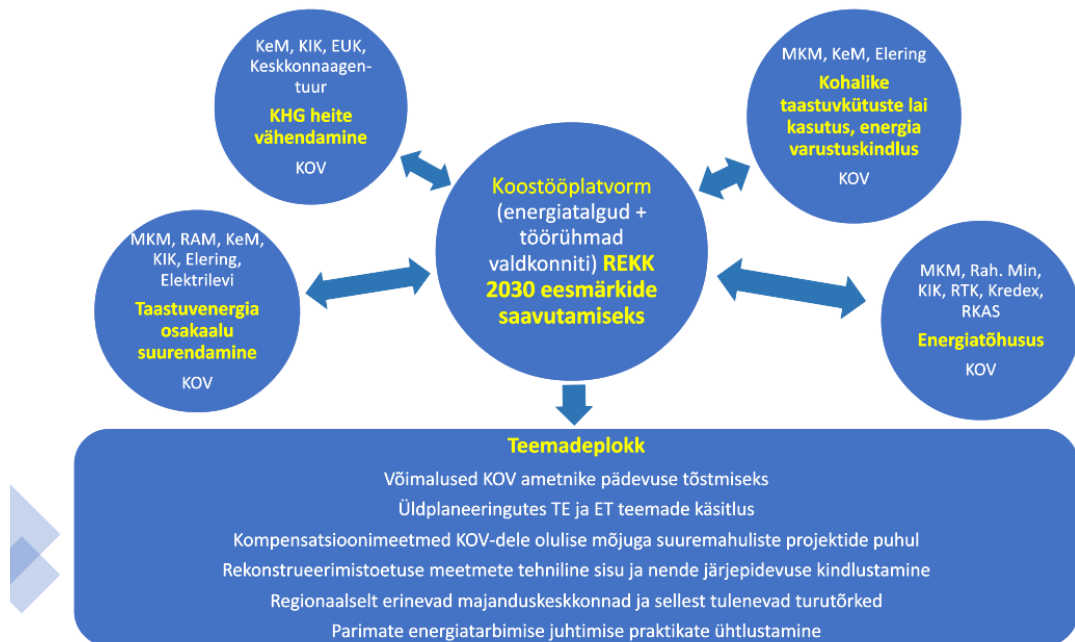
- Projekti rahastab H2020 programm, Võru on koos Rumeenia, Bulgaaria, Tšehhi ja Hispaania linnadega järgijalinna rollis. Projekt kestab viis aastat.
- Projekti eesmärk on ehitada *positive energy block*'e (PEB; positiivse energia kvartal) – st linnaosa mitte ainult ei tarbi energiat, vaid ka toodab seda. Suur roll on füüsilistel investeringutel, nt hüdroelektri-, päikesejaamad.
- Järgijalinnadel kaetakse personalikulud, neid julgustatakse projektilahendusi ka ise järgi proovima (35 kokku kõigi linnade peale) – kohustuslikud elemendid igale järgijalinnale on otsuste toetamise platvorm, visiooni loomine ja oma PEBi koosloome käigus luua.
- Võru roll järgijalinnana: PEB ehitamise aluseks on tehnilise teostatavuse analüüsid, seal on vajalik ekspertide panus. Kasu linnale kujuneb välja aja jooksul.
- Seni on Võru projektis läbi viinud kliimateemalise hackathoni (u 40 osalejat nädalavahetuse jooksul), hetkel on töös kestliku linna visioon 2050 (erinevate osapoolte kaasamine, töötoad linnavolikogule ja komisjonidele – protsess on aidanud „jõuda ühele lehele“), hoonete rekonstrueerimine, mobiilsuse analüüs.
- Projekti kasusid on mitmeid:
 - pühendatud inimesed saavad tegeleda kindla teemaga;
 - küsimuste küsimine paljastab kitsaskohad majas sees;
 - väljastpoolt tulev pilk aitab tuvastada uusi võimalikke arengusuundasid;
 - aitab kombineerida erinevaid protsesse, ressursse ja projekte;
 - saame kaasata inimesed ja ettevõtted uue nurga alt, palju uut infot.
- Küsimused-vastused:
 - Kuidas Võru linn projekti sattus? – Läbi Võru kontaktide, TREA julgustas ja IBS andis nõu.
 - Kuidas ettevõtteid kaasati visiooni loomisse? – Istusime maha ja panime kirja need ettevõtted, kellega tahaksime rääkida. Avastasime palju ettevõtteid, kellel on väga keskkonnasäästlikud praktikad, nt Valio. Elvas oli Act Now raames hea praktika – teha n-ö *advisory board* erinevatest asjast huvitatutest.
 - Mis intervjuudest ettevõtetega veel huvitavat välja tuli? – Selgus, et me oleme nendega üsna ühel lehel. Ükski suurettevõtte ei näinud, et suure tööstuspargi rajamine vmt oleks just see, mis hääbuvat väikelinna elustaks. Pigem tuleb panustada elukeskkonna,

teenuste, vabaajateenuste parandamise. Inimesed tulevad Võrusse, sest koolid ja lasteaiad on lähedal ja head, vabal ajal on head võimalused ajaveetmiseks, sportimiseks jmt. Ettevõtetal oli ka huvi rattainfra ja renditeenuste vastu, sooviti enda lähedusse häid ühendusi – ka nemad mõistavad linnaruumi kui viisi, kuidas väärtuslikku tööjõudu hoida; linna jäädakse, sest linnas on hea elada.

Uuringu „Kohalikes omavalitsustes energiasäästu ja taastuvenergiaallikate rakendamise võimaluste analüüs kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks“ tulemused (Martin Kikas, TREA)

- Töö eesmärk on analüüsida Eesti riikliku energia- ja kliimakava 2030 meetmete täitmist: KOV rolli ja võimalusi neid täita ning milline võiks olla KOV tegevuste perioodiline seire ja tagasiside süsteem.
- Töö algas andmete kogumisega – kui mõni KOV soovib neid teada või saada TREA-lt, tuleb küsida. Järgmisena analüüsiti strateegilisi dokumente jm allikaid, viidi läbi nii intervjuusid kui korraldati elektrooniline küsitlus.
- KOV territooriumi järjepideva seire läbiviimiseks on vajalik andmete kättesaamist lihtsustada.
- Suurem osa KOVe ei oma ülevaadet oma varade energiakasutusest.
- MKM-ile tehti ettepanek regulaarselt eelkõige energiatarbimist seirata. Selleks lõi TREA tabelipõhja andmete kogumiseks.
- Elektroonilise küsitluse põhjal hindavad KOV-d oma motivatsiooni energiatõhususe ja taastuvenergia alaste tegevuste elluviimiseks pigem kõrgeks, aga võimekust seda teha madalaks.
- Eestis on suurima kasutuspotentsiaaliga tuule- ja päikeseenergia. KOV võimekus aga selleks ilma riiklike toetusteta on kasin.
- KOV-del on suur ootus toetusmeetmete järjepidevusele, mis lubaks pikemalt planeerida.
- Süsteemse ja regulaarse energiakulude jälgimise teel on võimalik kokku hoida konservatiivselt ca 5% energiakuludest – võimalik spetsialisti palgaku.

Koostööplatvorm

- Koostööplatvormi ettepanek: eelkõige infovahetuseks, kuid ka ideaalis statistika ja erinevate andmebaasidega seotud.

Kasulik jooksev info (Merit Tatar, IBS)

- Sügisel on avanemas Horisoni uued taotlusvoorud, palju võimalusi KOV-dele, kuigi konkurents on kindlasti suur.
- Kõik siinolijad on oodatud liituma SmartEnCity Network'iga. Meie projekti teine majakalinn Sonderborg Taanis on väga aktiivne selles vallas ja neil on oma suur võrgustik, mis on ka ühiselt

rahastust otsinud. Enne koroonat oli ka meil idee projektivahendite abil organiseerida ühine Klubi külastus Taani.

- Nii SEC projektil kui Networkil on ka väga head uudiskirjad (bulletin), mida soovitame lugeda.
- Cities4ZERO – lihtne samm-sammuline metoodika integreeritud planeerimiseks, fookusega energiaplaneerimisel.
- City Check-up Assessment tööriist – lihtne viis linnadel hinnata, kui kaugel nad on planeerimisprotsessides. Iga küsitluse täitnu saab ka eksperdilt tagasisidet.
- Energy Balance Tool – kasulik energiatööriist.
- SmartEnCity Academy – veebiseminaride seeria, vabalt järelvaadatav. Tutvustab praktiliste näidete ja eluliste kogemuste toel Cities4ZERO metoodikat.
- Smart Cities Marketplace – eesmärk viia kokku erinevaid osapooli, sh investoreid; jagada infot tugiteenuste kohta.
- Väiksemad rahastamisvõimalused: European City Facility (fookus energiasäästlike investeeringute teostamisel ehk hüpe planeerimisest teostuseni) ja KOV energia- ja kliimakavad (KIK).
- Tulevad huvitavad sündmused:
 - Sonderborg Climate Neutrality Conference, 28-29.09, virtuaalne
 - Smart City Talks – veebiseminaride sari; mobiilsus, energia, IKT; 24.06 järgmine veebiseminar, virtuaalne
 - Smart Together final event & SCALE event, projekti lõpuüritus, 1-2.07, virtuaalne

Tulevased TREA koolitused, töötoad ja üritused (Martin Kikas, TREA)

- 20 koolitust kogukondadele, 4-5 erinevat teemat, viiakse läbi erinevates kohtades üle Eesti. Eelkõige räägitakse kodusest energiasäästust, kuid ka päikeseenergiast, energiamärgistest kui kodusest tarbimisest. Kui KOV-i territooriumil on kellelgi huvi, võib TREA-le teada anda ja koolitus korraldatakse (TREA kaasab ka väliseksperte kui tarvis).
- 16. juuni 2021 kl 10-12.30 üritus „Hoonete energiakasutuse tõhustamine koos sisekliima parandamisega“
- Ürituste sari KOV energia- ja kliimakavade koostamine: 9.09 (energia- ja kliimakavade koostamise protsess), 16.09 (kaugküttepäev), 23.09 (kaasamine, huvirühmade roll ja vastutus). 6 või 13.10 (hetkel veel lahtine) on kaugkütteettevõtetele infoseminar.
- Valmimas on õigusarvamus KOV ja energiaühistute kohta (kuidas saab KOV osaleda energiaühistute loomises ja toimimises); juhendmaterjal KOV hoonete energiatõhususe kohta (kuidas minna hankesse ja mida teada enne hanget); renoveerimise juhendmaterjal.

Tarkade Linnade Klubi virtuaalne kohtumine

23:15

The image shows a Zoom meeting window titled "Tarkade Linnade Klubi virtuaalne kohtumine". The meeting time is 23:15. The interface includes a grid of video thumbnails for participants, a "Participants" list on the right, and a Windows taskbar at the bottom. The taskbar shows the search bar with "Type here to search", several application icons, and the system tray with the date 10/06/2021 and time 15:18.

Participants

Invite someone or dial a number

Share invite

- NK Neeme Kärbo
- P PV (kultaline...)
- GK Grete Kindel
- AU Annika Urbas
- MM Marek Muiste
- JK Janek Kaup
- SA Sirje Allmaa
- LL Ly Lumiste
- MT Maarja Too...
- MAA Maarja Toomemäe
- MV Marek Muiste
- MK Martin Kikas
- MT Merit Tatar

Participants List:

- Annika Urbas (Outside your organisation)
- Grete Kindel (Outside your organisation)
- Jaanus Tamm (Outside your organisation)
- Janek Kaup (Outside your organisation)
- Kaspar Alev (Outside your organisation)
- Kertu Vuks (Outside your organisation)
- Ly Lumiste (Outside your organisation)
- Maarja Toomemäe (Outside your organisation)
- Marek Muiste (Outside your organisation)
- Martin Kikas (Outside your organisation)
- Merit Tatar (Organiser)

Taskbar:

Type here to search

15:18
10/06/2021